

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

*ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN*

*JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498*

<http://www.akademikbakis.org>

KÜLTÜREL MİRAS SEKTÖRÜNDE RİSK TRANSFERİ

Alpaslan Hamdi KUZUCUOĞLU

Yeni Yüzyıl Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Bölümü

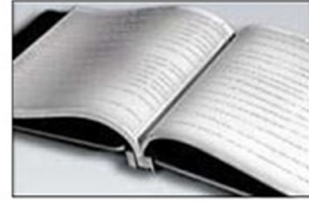
Özet: Doğal afetler, insan kaynaklı afetler ve uygun olmayan çevresel koşullar can kaybı ve ekonomik kayıplara sebep olduğu gibi kültürel mirasın da tahribatına neden olur. Deprem gibi afetler herhangi bir uyarı olmaksızın aniden geliştiği ve şiddeti kontrol edilemediği için, oluşturduğu büyük hasarlar nedeniyle tarihi eserler çok ciddi hasar görmekte ya da tamamen yok olmaktadır. Ancak olası bir afet ya da acil durum meydana gelmeden önce yapılacak proaktif zarar azaltma planlarıyla potansiyel tehlikeler ve olası riskler en aza indirgenebilir. Kültürel miras koleksiyonlarını bünyelerinde barındıran müze, kütüphane, arşiv binalarına yönelik başarılı bir zarar azaltma planı yapabilmek için öncelikle risklerin tespitine ve akabinde kaynakların organizasyonuna ihtiyaç bulunmaktadır. Binaların, objelerin (koleksiyonlar, kütüphane / arşiv malzemesi), personelin, faydalanıcıların (ziyaretçi, öğrenci vb.) karşılaşılabileceği olası risklerin etkilerinin azaltılmasına yönelik sigortalama (Riskin transferi / paylaşılması) çalışmaları da öncelikle ele alınması gereken bir konudur. Çalışmada riskin transferi metodu ile çalışanlar ve kültürel mirası tehdit eden risklere karşı kaynak sağlanması ve olası hasarın etkilerinin kurum bütçeleri açısından minimize edilmesi konusu vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Mirasın Sigortalanması, Risk Transferi, Bilgi Ve Belge Yönetimi, Risk Yönetimi

RISK TRANSFER ISSUE IN CULTURAL HERITAGE SECTOR

Abstract: Natural disasters, man-made disasters and inappropriate environmental conditions cause loss of life and economic losses as well as destruction of cultural heritage. Disasters such as earthquakes occur suddenly without any warning and due to their uncontrolled characteristic great destruction become on historical monuments / artifacts by resulting serious damage or completely demolish. However, before a potential disaster or emergency situation occurs, potential dangers and likely risks can be reduce with proactive mitigation plans. To make a successful risk mitigation plan for the museum, library and archive buildings which contain cultural heritage collections, to make the determination of risks initially and subsequently resources are needed in the organization are essential. To reduce the risk effects due to buildings, objects (collections, library / archival materials), the staff, the beneficiaries (visitors, students, guests, etc.) could face likely risks, insurance activities (transferring or sharing the risk) needs to be addressed is an issue primarily. It is emphasized in this study that to provide resources against the risks on staff and cultural heritage by transferring the risk method and to minimize impacts of the potential damage in terms of the institution's budget.

Key Words: Insuring Cultural Heritage, Transferring The Risk, Information And Documentation Management, Risk Management

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: J10 * ID:525 K:498**

<http://www.akademikbakis.org>

1. GİRİŞ

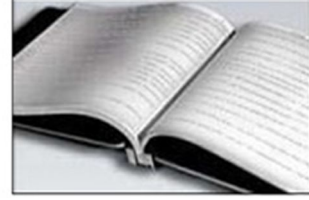
Sigorta insanlar için acil durumlar / afetler, hastalık, ölüm, kaza sonucu meydana gelebilecek muhtemel kayıplara yönelik olarak uygulanan bir güvence aracı olmuştur. Çünkü bu tür olağanüstü durumlarla ilgili bir "belirsizlik" söz konusudur. Sigortada amaç, insanların karşılaşılabilecekleri bu riskler nedeniyle net varlıklarda meydana gelebilecek azalmayı önlemektir (Akmüt, 1980:1). Trafik kazası, hayat sigortası, sağlık sigortası, emeklilik sigortası gibi yoğun olarak uygulanan sigorta sözleşmeleriyle birlikte deprem, yangın, sel gibi acil durum / afetlere yönelik uygulanan sigorta sözleşmeleri de ülkemizde yaygınlık kazanmıştır. Hükümetin ve Dünya Bankası'nın girişimiyle devreye giren Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK), yüksek risk altındaki gelişmekte olan ülkelerde, deprem sigortasının karşılanması gibi temel bir sorunun çözülmesi ve sigortalması ve bu şekilde kayıpların azaltılması amaçlanmıştır (Bayer ve Vari, 2007: 118). Gayrimenkul sahipleri bu sayede yeniden ev sahibi olma ya da binalarını güçlendirme imkanına sahip olmaktadır. Ancak kültürel miras risklerinin transfer edilmesine yönelik sigortalama çalışmaları aynı ölçüde bir yaygınlık kazanmamıştır. Türkiye'de de aynen AB ve diğer ülkelerin çoğunda olduğu gibi kamuya ait müzelerdeki

koleksiyonlar, müzede iken sigorta kapsamında değildir. Sergileme amaçlı koleksiyonların transferi söz konusu olduğunda "Fine Arts Insurance" olarak anılan ve "Sanat Eserlerine Yapılan Paket Sigorta Sözleşmeleri" yapılmaktadır (Baştürk, F., vd. 2012).

Sigorta sözleşmelerinde; sözleşme yapılırken doğru bilgi verme, sigorta sözleşmesi süresi içinde rizikoyu ağırlaştırmama ve ağırlaşan rizikoyu, rizikonun gerçekleşmesinden sonra bilgi ve araştırma yapılmasına izin verme, riziko gerçekleştikten sonra zararı azaltma ve kurtarma yükümlülükleri gibi kanundan gelen yükümlülükler bulunmaktadır. Buna ilave olarak, sigorta sözleşmesinden doğan özel yükümlülüklerin yerine getirilmesi de mümkündür (Algantürk Light, 2012: 1-8).

2. AMAÇ

İktisat ve bankacılık biliminin dalı olan sigortacılığın pek çok konusundan birini teşkil eden "Kültürel Mirasa Yönelik Risk Transferi" çalışmanın genel amacını oluşturmaktadır. Olası bir acil durum ya da afet halinde, kültürel mirası barındıran müze, kütüphane ve arşivlerdeki çalışanlar, kullanıcılar ile bina, eklenti ve çevresinde bulunan insan unsurlarına yönelik yaralanma ve ölümle sonuçlanabilecek durumlarla birlikte bu işyerlerindeki koleksiyonlar,

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498*

<http://www.akademikbakis.org>

kütüphane malzemesi ve arşiv belgeleri gibi kültürel miras objelerinin hasar görmeleri halinde tazmini ile restorasyonları için olası belirsizliğe karşı sigortalama yani riskin transfer edilmesinin önemi değerlendirilmiştir.

3. KAPSAM

Bu çalışma ile, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat ve kültürel mirasın korunması ile ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler doğrultusunda müze, kütüphane ve arşivlerde çalışan; kültürel mirasın korunmasından sorumlu karar vericiler, çalışanlar, araştırmacılar ve akademisyenlerin dikkatinin çekilerek, konunun öneminin vurgulanması hedeflenmiştir.

4. YÖNTEM

Sadece kültürel miras objeleri üzerine değil kültürel miras eserlerini barındıran kurum ve kuruluşlardaki insan unsurlarına da yönelik risk transferini sağlayan sigortalama çalışmalarının kültürel miras sektörüne olan katkılarını belirlemeye yönelik sorun ve uygulamaları tespit etmeyi amaçlayan bu araştırma, var olan durumu ortaya koyan tarama türü bir çalışmadır.

Araştırmada örnek olay yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, belli bir ünitenin derinliğine ve genişliğine, kendisini ve çevresiyle olan ilişkilerini belirleyerek o ünite hakkında bir

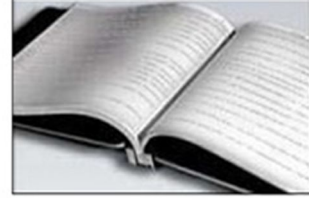
yargıya varmayı amaçlayan tarama modelidir (Karasar, 2014: 86).

5. AFETİN KÜLTÜREL MİRAS ÜZERİNE ETKİLERİ

Kültürel mirasın korunmasından sorumlu kurumlar olası bir acil durum¹ ya da afet anında bir hasarın meydana gelmemesi veya oluşan hasarın en az seviyede kalmasını sağlayacak tedbirleri alarak en uygun koşullarda "koruma" sağlaması beklenir. Bu amaç için tüm imkanların seferber edilmesi büyük bir sorumlulukla öncelikli olarak ele alınmalıdır. Kültürel mirası barındıran müze, kütüphane ve arşiv binalarının olası bir acil durum / afetin ardından, karşı direnç kapasitesiyle bir an önce iyileştirme çalışmalarına başlayıp, operasyonel faaliyetlerine en kısa sürede dönmesi sağlanmalıdır.

Bunun için mevcut tehlikeler ile, önlem alınmaması durumunda kısa, orta ve uzun vadede gelişebilecek risklerin tespit edilmesi, bu risklerin vereceği tahribatın öngörülmesi önemlidir. Zira pek çok müze, kütüphane ve arşiv binası afetlerden sonra ağır hasar

¹ Acil durum: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları ifade eder. İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik (18.06.2013 tarihli Resmi Gazete)

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

**ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN**

JEL KOD: J10 * ID:525 K:498**

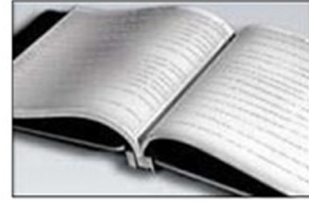
<http://www.akademikbakis.org>

almakta ya da kullanılamaz hale gelmektedir.

Dünyada ve ülkemizde bu tür kültürel mirası barındıran binalar tarihi ve modern binalarda faaliyetlerini sürdürmektedir. Bunların çoğu da mevcut fonksiyonlarına uygun olarak inşa edilmemiş, sonradan kullanıldıkları amaç için dönüştürülmüştür. Gerek yapı malzemesi gerekse inşa tekniği açısından çoğu yapının içerisinde bulunan tarihi objeler ile arşiv malzemesi tehdit altında bulunmaktadır. Örneğin Almanya'da 3 Mart 2009 tarihinde yıkılarak hasar gören tarihi arşiv binasında, arşivler ciddi zarar görmüş ve bina kullanılamaz hale gelmiştir² (Haack, 2009). Bu örnekte görüldüğü gibi kütüphane ve arşiv binası olarak kullanılan yapılarda acil durum ya da afetle karşılaşıldığı zaman teklikeler, zincirleme etkiyle birbirini tetikleyerek pek çok riskin de oluşmasına neden olmakta, bunun sonucunda da bünyelerindeki çok kıymetli eserler hasar görebilmektedir. Bu da müze, arşiv ve kütüphane binalarında oluşabilecek zararın tahmini ile önleyici tedbirlerin alınmasını zorunlu hale getirmektedir. Deprem afetinin çok etkili olduğu Japonya ve

ABD'deki müze, arşiv ve kütüphane binalarında da afet sonucunda önemli hasarlar meydana gelmektedir. Pasifik Bölgesindeki levhalarda meydana gelen depremlerde Japonya'daki müze ve kütüphane yapıları ile ABD San Andreas fay hattına yakın bölgelerdeki San Francisco şehrinde bulunan kütüphane yapılarında önemli hasarlar meydana gelmiştir (ABD Federal Acil Yönetim Ajansı: FEMA, 2011: 2-20). Yine dünyanın pek çok bölgesinde meydana gelen kütüphane yangınları sonucu insanlığın mirası olan eşsiz el yazması eserler, kütüphane malzemesi ile müze objeleri restorasyonu mümkün olmayacak şekilde yanıp kül olmaktadır. 1989 yılında Loma Prieta Depreminde ABD San Fransisko'da bulunan iki kütüphanenin her birinde bir milyon Amerikan Dolarının üzerinde kayıp oluşmuştur. Bu tutar, afet sonrasında onarım, temizleme, kitapların restorasyonu ile yeniden raflara dizilmesi için harcanmıştır. Bu çalışmalarda nadir eserlerin bulunduğu bir alanda, kitapların yeniden ciltlenmesi için 100.000 Amerikan Doları harcanmıştır. Aynı depremde San Fransisko Körfezindeki 8 müzede yapılan araştırmada 500.000 objeden 150'sinin hasara uğradığı ve bunun sonucunda 10 milyon Amerikan Doları tutarında bir kaybın olduğu rapor edilmiştir. San Fransisko Asya Sanat Müzesindeki koleksiyon kaybının yaklaşık 3 milyar Amerikan Doları olduğu, hasar gören 26 objedeki toplam kaybın 3 milyon Amerikan Doları

² Almanya Köln Arşiv Binasındaki çökmenin tam nedeni bilinmemekle birlikte binanın altından geçen metro kazılarının etkili olduğu görüşü hakimdir (Haack, 2009). Binanın eski olması da hasar etki şiddetinin artmasında etkili rol oynamıştır.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: J10 * ID:525 K:498**

<http://www.akademikbakis.org>

olduğu öngörülmüştür (Fierro, Freeman, Perry, 1994: 9).

Objelerin bulunduğu kaideler, vitrinler, dolaplar ve etraflarındaki diğer yapısal olmayan malzemeler³ de eserler üzerinde ciddi riskler oluşturmaktadır. Zira yapısal olmayan elemanlar sonradan yapıya monte edildiğinden bu malzemeye yönelik periyodik kontrollerin yapılmaması durumunda, yıkıcı büyüklükteki depremlerde bu malzemelerin yerlerinden koparak düştüğü ve bu şekilde de insanlar, bina ve tarihi objeler üzerinde ciddi kayıplar meydana getirdiği tespit edilmiştir. Ülkemizde de 1999 Kocaeli Depremindeki yaralanmaların %50'si ve ölümlerin % 3'ü yapısal olmayan yapı elemanlarından kaynaklanmıştır (Petal, 2003).

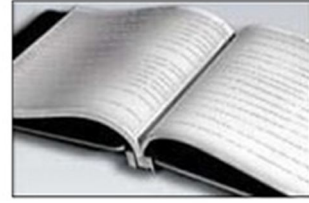
Ülkemizde pek çok müze, kütüphane ve arşiv binası faaliyetlerini tarihi yapılarda sürdürmektedir. Bu binalar yapı malzemesi, yaş, yapısal sistem, fonksiyon ve içinde buldukları durum açısından tehlikeler arz etmekte ve önlem alınmadığı takdirde olası risklerle karşı karşıya bulunmaktadır. Cami, medrese, türbe, saray, kilise, han, hamam, konut gibi çok değişik fonksiyonlara sahip olarak

inşa edilmiş bu yapıların yapısal sistemleri de birbirinden farklıdır. Son yıllarda kültürel mirasa yönelik yürütülen ciddi restorasyon çalışmaları bulunmasına rağmen, binaların çoğu halen restorasyona ihtiyaç duymaktadır. Bu tür binalarda boru ve kablolu sistemleri genellikle duvar yüzeyine monte edildiğinden, gerek deprem gerekse yangın riski açısından tehdit oluşturmaktadır. Eski yapı stoğu niteliğinde Cumhuriyet döneminde inşa edilmiş yapılar ise yine statik ve malzeme açısından güçlendirmeye ihtiyaç duymaktadır.

Gerek insan kaynaklı gerekse orman yangını gibi doğal afet nitelikli yangınlar da eserleri tehdit etmektedir. İngiltere Norwich Central Kütüphanesi (1994), Birmingham Çocuk Kütüphanesi (1991), Grant Lodge Local Heritage Center, Moray Council Kütüphane yangınları (2003), Leningrad ve Los Angeles Kütüphane yangınları (1986), İsveç Linköping Kütüphane yangını (1996) bunlardan bazılarıdır (Dewe, 2006:169). Sel baskınlarıyla da ilk olarak depolama alanlarında bulunan eserler ciddi tahribatlara uğramaktadır. Kasırga, yoğun kar yağışı gibi meteorolojik afetler nedeniyle özellikle çatı hasarları meydana geldiğinden, iç ortamlardaki arşivler bundan olumsuz etkilenebilmektedir.

Savaş ortamlarında sabotaj, terör saldırıları, vandalizm gibi etkilerle

³ Yapısal olmayan elemanlar, bir binanın taşıyıcı sistemi haricindeki bütün kısımları olup; kolon, kiriş, taşıyıcı duvar, çatı ve temel haricindeki elemanlardır (Boğaziçi Üniversitesi YOTA El Kitabı, 2005: 4).

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498*

<http://www.akademikbakis.org>

eserler yağmalanmakta, çalınmakta ya da tamamen yok edilmektedir. Bu nedenle bu tür çatışma ve karışıklık bulunan bölgelerdeki kültürel miras eserleri de büyük tehdit altındadır.

İnsan kaynaklı afet olarak nitelendirilebilecek ve insan (idareci, personel, teknik servis elemanı vb.) unsurlarından kaynaklanabilecek; sergi, okuma, depolama koşullarında gerekli çevresel koşulların sağlanmaması nedeniyle hasarlar oluşmaktadır. Kontrol edilmesi gereken çevresel faktörler; sıcaklık, bağıl nem, ışık ve radyasyon, hava kirliliği gazlar ve partiküller, titreşim, vitrin/dolap yapısı, taşıma vb.dir. Bununla beraber vandalizm, sabotaj ve hırsızlık gibi riskler de kültürel miras eserlerini tehdit eden diğer risk unsurlarıdır.

Özellikle de çok sayıda insanın bir arada bulunduğu (çalışan, ziyaretçi ve okuyucu vb.) bu tür binalarda can ve mal kayıplarının daha da artması muhtemeldir. Bu nedenle tarihi nitelikteki binalar ile modern tekniklerde inşa edilmiş ve edilecek yapılarda risk azaltma çalışmalarında deprem, yangın, sel gibi afet odaklı risk analizlerinin yapılması, olası kayıpların meydana gelmesi durumunda sigortalama çalışmalarına önem verilmesi gereklidir.

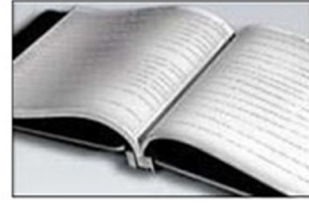
6. RİSK YÖNETİMİ

Risk yönetimi, finansal karar vermede belirsizliğin kabul edilmesi, önlenmesi ya da azaltılması kararı için analizlerin tanımlanmasına yönelik operasyonlar dizisidir. Genel riski minimize edecek uygun kaynakların uygulanmasıdır. Miyop bir ölçekte riskten sakınım ya da riski minimize etmekten ziyade, uzun vadeli sürdürülebilirlik için riskin en aza indirilmesine yönelik optimal düzeyi bulmak önemlidir (Dimitriyadis, vd. 2011:159).

Müze, kütüphane ve arşiv binalarında önceden (proaktif olarak) mevcut tehlike ve risklerin belirlenmesi ile bu risklere yönelik koruyucu tedbir önerileri içeren kısa, orta ve uzun vadeli politikaların hazırlanması; bu politikaları başta yöneticiler olmak üzere tüm çalışanların benimsemesi önemlidir. Olası bir acil durum / afete direnç gösterebilecek başarılı bir risk yönetimi planında;

- Önleme/zarar azaltma,
- Hazırlıklı olma,
- Müdahale
- İyileştirme

Aşamaları bulunmalıdır (Şekil 1).

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

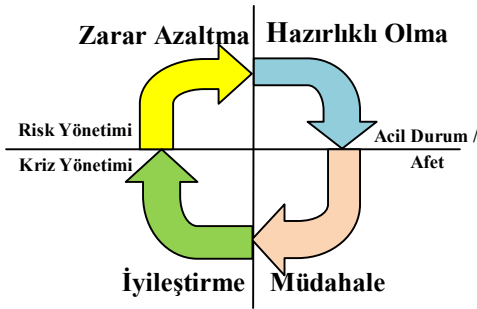
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498

<http://www.akademikbakis.org>

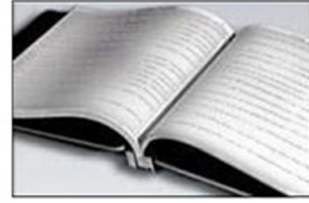

Şekil 1: Acil Durum / Afet Yönetimi Aşamaları

Zarar azaltma safhasında; tehlikelerden kaynaklanan risklerin ne derece etki ettiğinin belirlenmesi ile bunlara karşı önlemler geliştirilmesi gerçekleşir. Örneğin; depreme yönelik yapısal ve yapısal olmayan tehlikelerin riske dönüşmemesi için önlemler alınmalıdır. Yapısal önlemler; jeolojik açıdan yapının zemininin güçlendirilmesi ya da yapının statik açıdan güçlendirilmesi, restorasyon, rehabilitasyon, yeniden yapım çalışmalarını kapsar. Yapısal olmayan önlemler ise yapının taşıyıcı olmayan unsurlarına yönelik örneğin, dolapların, mobilyaların ya da eşyaların sabitlenmesi, aydınlatma ve iklimlendirme tesisatının sabitlenmesi / periyodik bakımı gibi çalışmaları kapsar. Yangına yönelik olarak ısı ve duman sensörlerinin binaya tesisi, yangın tüplerinin önceden hazırlanması, sprinkler sistemi (şemsiyeleme sistemi) kurulması gibi çalışmalar içerir.

Hazırlık safhasında, acil eylem planlarının bilimsel temelli senaryolar dahilinde hazırlanması, planların periyodik aralıklarla revize edilmesi, sigorta dökümanlarının kopyalarının hazırlanması, kurtarma prosedürlerinin geliştirilmesi, bu hazırlanan prosedürlerin hem koleksiyonların, arşivlerin bulunduğu yerdeki çalışanlara hem de afet durumunda tahliye olacağı binadaki çalışanlara dağıtımının sağlanması, kat planlarının hazırlanması, tahliye yolları, şalter ve yangın söndürme tesisatının yerlerinin belirlenmesi (yangın dolabı, hidrant, dedektör yerleri vb.), acil durumlarla mücadelede yönelik ekiplerin kurulması, bu ekiplerde yer alacak çalışanların görev ve sorumluluklarının belirlenmesi ile sürekli eğitim ve tatbikat çalışmalarını içerir.

Müdahale aşamasında acil durumlara için olası risklere yönelik olarak hazırlanacak acil durum prosedürleri kapsamında insan ve eser tahliyesi çalışmaları ile yangın gibi olaylara önceden temin edilmiş ekipman ve donanım ile müdahale edilmesidir. Bununla birlikte riski yönetmek için sorumlu paydaşlar belirlenmelidir. Risk yönetiminde yardım ve tavsiye almak üzere belirlenecek bu paydaşlar kurum ekipleriyle risk unsurlarının çözümüne yönelik tedbirleri (yangın söndürme, tüm koleksiyonun hasar görmemesi için eserlerin tahliyesi, sigortalama vb.) geliştirme çalışmalarına katkı sağlar.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ
Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN
JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498
<http://www.akademikbakis.org>

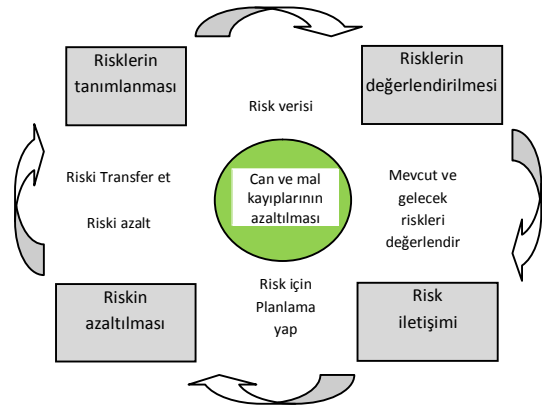
İyileştirme aşamasında ise hasar görmüş bina ve esere yönelik kısa, orta ve uzun vade restorasyon programları / restorasyon ünitelerinin hazırlanması, restoratör desteğinin sağlanması, sigortacılarla iletişim içinde bulunma gibi çalışmalar yer alır.

Risk yönetiminde en önemli amaç olan riskin azaltılmasına yönelik çalışmalarda risk değerlendirilmesi sonucu elde edilen veriler ışığında risk iletişimi⁴ sağlanarak planlama çalışmaları yapılmalıdır. Bu planlama çalışmalarının bir ayağını da riskin transfer⁵ edilerek riskin azaltılması çalışmaları oluşturmaktadır. Bu süreç bir sefer yapılarak tamamlanan döngüler değil, sürekli izlemeler ve kontrollerle,

⁴ Risk yönetimi süreci içine dâhil olan tüm paydaşların arasındaki iletişimidir. Risk iletişimi uzmanlar ve karar vericilerin halka tek yönlü bilgi vermesiyle sınırlı değildir; aynı zamanda paydaşlar (halk, karar vericiler, uzmanlar, özel sektör, vb.) arasındaki ve içindeki tüm iletişim akışını da içermektedir. (Taylan & Decker tarafından yapılmıştır. Kuzucuoğlu, 2012:241)

⁵ Risk Transferi: Devlet garantisi ile üstlenilmiş olan rizikonun, sigorta ve reasürans piyasalarına devrolunmasını, ifade eder. (Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigortasının Ticari Olarak Temin Edilemeyen Kısmının Devlet Garantisi İle Karşlanması Hakkında Uygulama Yönetmeliği Resmi Gazete Tarihi: 01.11.2003 Sayısı: 25276)

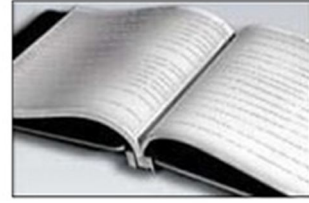
geri beslemelerle iş sürekliliğinin devamını gerektiren süreçtir.

Şekil 2: Risk Azaltılması İle İlgili Diyagram (FEMA, Riskmap)⁶

Tarihi obje, kütüphane malzemesi, arşiv belgeleri, binalar ve bu binaların içinde bulunanlarla ilgili risk transferi yani kayıplardan oluşabilecek riskin sigortalanması (riskin paylaşımı) önemli bir konu olup ülkemizde ihmal edilmektedir. Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişilerle vakıfların kurduğu müzeler birbirinden nadide kültür mirasını barındırmaktadır. Kültürel mirasa yönelik örnek bir

⁶ Risk Haritalaması, Değerlendirilmesi ve Planlaması (The Risk Mapping, Assessment and Planning - Risk MAP, 2012) Projesi kapsamında risk bulunan bölgelerde can ve mal kayıplarının azaltılması ile halkta farkındalığın oluşturulması amacıyla hazırlanan risk azaltma döngüsüdür.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ
Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN
JEL KOD: J10 * ID:525 K:498**
<http://www.akademikbakis.org>

sigorta sözleşmesi⁷ EK. 1 de sunulmuş olup, benzeri sigorta sözleşmelerinin tüm kurumlar tarafından benimsenmesi sağlanmalıdır. Hasar ya da kayıp ile sonuçlanacak riskler için yapılacak bu tür sigortalar ile riskin paylaşımı sağlanacak ve buradan elde edilecek pay ile olası bir hasar durumunda yeniden eserlerin / binaların restorasyonu gerçekleştirilebilecektir.

7. KÜLTÜREL MİRAS SEKTÖRÜNE YÖNELİK RİSKİN TRANSFERİ

Şekil 2' de açıklanan risklerin tanımlanması, değerlendirilmesi ve bu risklere müdahale edilebilmesi için risk müdahale (Tablo 1) planlarının hazırlanması ve yürürlüğe sokulması gerekir. Kültürel miras sektöründe, kayıp maliyetleri olarak sadece mali değer değil eşsiz mirasın kaybı da söz konusu olduğundan somut olmayan bir kayıp da değerlendirilmelidir. Ancak, riske aşırı veya uygun olmayan şekilde müdahale edilmesi pahalı olabilir ve müdahale ile ilgili harcamalar savurganlık / gereksiz bir harcama olarak görülüyor ise bu durum kurumun itibarına zarar verebilir. Risklerin yönetilmesi maliyeti, elde edilecek

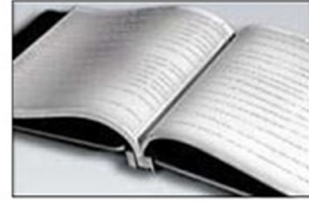
faydalar ile dengeli olmalıdır (Cannon, 2003: 41-72).

Tablo 1: Risk Müdahale Seçenekleri

Risk Müdahale Seçeneği	Örnek
Aktiviteye devam etmeyerek riskten kaçınmak	Kırılabılır ve hassas objelerin ödünç verilmesine veya sergilenmemesine karar vermek.
Riskin ortaya çıkma olasılığını azaltmak	Binanın önleyici bakımını artırmak veya hassas / uygun olmayan çevresel koşullara sahip alanlarda bulunan depolanmış hassas objelerin yerlerini değiştirmek.
Riskin sonuçlarını azaltmak	Kurumun güncellenmiş bir afet hazırlık planına sahip olmasını sağlamak ve personele yönelik afet eğitimlerini gerçekleştirmek.
Riski kabullenmek ve değişiklik durumlarını izlemek	Düşük riskli depolama alanlarında mevcut düzenlemeleri sürdürmek, haşere oranları ve iklim koşullarındaki değişimlerin izlenmesine devam etmek.
Riski kabullenmek ve sonuçlarla başa çıkmak için mali durumu düzenlemek	Ödünç verilecek objelerin sigortalanması.
Riskin transfer edilmesi / paylaşılması (Örn: Sigortalamak veya ortaklıklar)	Arşivin depolanması için ya da risk yönetimi aktivitelerinin (haşere kontrolü veya afet planının geliştirilmesi vb.) üstlenilmesi için bir şirketle anlaşmak.

Geleceğin ne getireceğinin bilinmemesi (belirsizlik) ve risk olasılığı; Tablo 1 de yer alan riskin transfer edilmesini açıklayan sigorta kavramının temel nedenleridir. Sigorta, sigortalanmak istenen nesneye göre can ve mal sigortaları olarak ikiye ayrılır. Mal sigortalarında amaç, sigortalının net varlığında meydana gelebilecek

⁷ Kültür Mirasının sigortalanmasına yönelik hazırlanan örnek sigorta poliçesi için katkıları nedeniyle EUREKO Sigorta'dan Serpil ÖZTÜRK YAKUT ve Süha ÇELE'ye teşekkürlerimi sunarım.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

**ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN**

JEL KOD: J10 * ID:525 K:498**

<http://www.akademikbakis.org>

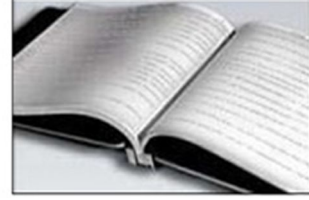
azalmaları önlemektir. Mal sigortaları önce gelir veya kâr kaybı sigortaları, üçüncü kişilere verilen ve önceden kestirilmesi olanağı bulunmayan zararları⁸ karşılamak için yapılan gider sigortaları, somut aktif değer sigortaları (yangın sigortası vb.) olarak ana bölümlere ayrılabilir (Akmüt, 1980:13).

Yazılı bir afet müdahale ve koleksiyon kurtarma planının önceden hazırlanması yönetim ve koruma ile ilgili sorumluların kararlılığını gösterir, kurumsal ve idari ihmal suçlamaları riskini azaltır. Bu afet müdahale ve kurtarma planlarının hazırlanmasında müze / kütüphane yetkililerinin sigorta temsilcisi ile toplantı yaparak sigorta kuruluşunun da plana dahil edilmesi suretiyle sigorta primi düşürülebilmektedir. Bu planlar afete müdahale edecek sürecin tüm adımlarını bilecek ve koleksiyonları tehlikeye atmayacak personelin yetkilendirilmesi ile olası bir afetten önce sigorta yetkilileri ile de gözden geçirilmelidir (Ogden, 2004:11-12). Bu anlamda sigorta şirketleri ve uzmanlara danışılması ile onların önerilerine başvurulması önemlidir. Eserlerin kayıtları güncelleştirilmeli, sigorta şirketi ile envanter kontrolüne gidilmelidir (Erbay, 2000: 42-47).

Acil durum / afet oluşuktan sonraki aşamalarda da sigorta şirketi ile koordinenin sağlanması gerekir. Olayla ilgili fotoğraflar çekilmeli, kanıtlar toplanmalı ve raporlar hazırlanmalıdır. Kayıpları tespit edecek objektif karar veren sigorta eksperlerinin görevi; afetin meydana gelmesindeki nedenlerin tanımlanması, kaybı minimize etmeye çalışmak, sigorta edenlerle kaybın toplam maliyeti konusunda anlaşmaya varmak ve 3. şahıslara yönelik hasar azaltma olanaklarının araştırılmasıdır. Sigorta eksperleri olayla ilgili olarak: olayın ne zaman meydana geldi, kim ilk olarak tespit etti, öncelikle ve akabinde hangi eylemler yapıldı, bina kimler tarafından ne sıklıkla hangi amaç için kullanıldı, kütüphane fonksiyonları üzerinde olayın kısa, orta ve uzun vadedeki etkileri ne oldu gibi sorulara cevap arar; kütüphane ve arşiv servisinin tarihçesi, koleksiyonlar, depolama düzenlemeleri, kat seviyesindeki fonksiyonların düzeni, afet müdahale prosedürleri konularını araştırır (Wise, 2003: 95-116).

Kurum yöneticileri risk yönetimi çalışmaları kapsamında olası bir acil durum / afet sonrasında meydana gelebilecek tazminat ve yapım maliyetlerini (bina ve koleksiyonlarda meydana gelebilecek olası hasarın tazminine yönelik bina onarım / restorasyonları ile koleksiyon restorasyonlarının masraflarını, personel ve kullanıcıların olası yaralanma ve ölüm tazminatlarını) sigorta

⁸ Zarar, bir olayın, bir eylemin ya da bir durumun yol açtığı kötü sonuç ya da çıkar yitimidir. Can veya mal varlığının eksilmesi veya yok olmasıdır (ÇELİK, A., 2012: 4)

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498*

<http://www.akademikbakis.org>

şirketleriyle yapacakları koordinasyonla azaltabilir. Bu da kültürel mirasın korunmasıyla yükümlü kurumun mali yükünü azaltarak, kurumun faaliyetlerine en kısa zamanda yeniden devam etmesini sağlayacaktır.

8. TARTIŞMA

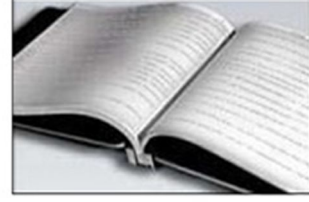
Amerika'daki deprem ve yangın gibi afetlerin ardından FEMA raporlarında; kütüphane, arşiv ve müze binalarındaki tüm maddi hasarlar; gerek koleksiyon, kütüphane malzemesi ve arşiv belgeleri ölçeğinde; gerekse bina ölçeğindeki yapısal ve yapısal olmayan hasarlar ile birlikte belirlenmiştir. Bu tür uygulamalar ülkemizdeki tüm kütüphane, arşiv ve müze binalarında da yapılmalıdır.

Bu hasarlara yönelik riskin transferi / paylaşılmasında yapılan uygulamalarda genellikle can veya mal olmak üzere iki farklı unsur üzerinde yoğunlaşarak sigortalama çalışmaları yapılmaktadır.

- **Bina ve müze koleksiyonları / kütüphane malzemesi / arşiv belgeleri ölçeği:** Olası bir acil durum / afet halinde sigortadan elde edilecek tutarla binaların bakımı ve temizlenmesi, etkilenen (hasara uğramış) eserlerin restorasyonları gerçekleştirilmelidir. Özellikle eserlerin fiziksel etkenler (deprem, yangın, sel vb. afetler, kasıtlı / kasıtsız yanlış

kullanımlar, yanlış depolama, taşıma, meteorolojik afetler, sabotaj, patlama, vandalizm vb.) nedeniyle uğrayacağı hasarlara sigorta poliçelerinde yer verilmelidir. Sigortadan elde edilecek tutarlarla kurumların operasyonel faaliyetlerine mümkün olan en kısa sürede yeniden başlaması, böylece kurumsal itibarlarının korunması sağlanmalıdır.

- **Müze, kütüphane ve arşiv çalışanları ölçeği (Müzelerde: çalışan ve ziyaretçiler / Kütüphane ve Arşivlerde çalışan ve kullanıcılar):** Acil durum / afetin ardından çalışan ve kullanıcıların yaralanma / ölümü ile sonuçlanabilecek (yapısal ve / veya yapısal olmayan kaynaklı, sabotaj kaynaklı, patlama kaynaklı - kasıtlı/kasıtsız, çevresel kaynaklı - çevredeki yapı ve tesislerden, altyapı yetersizliğinden, sel gibi afetler nedeniyle vb.) kayıplar nedeniyle kurumun (tedavi ve ölüm nedeniyle) maddi tazminat yükümlülüğünden kurtulması için sigortalama çalışmaları önem kazanmalıdır. Buzdağı örneğinde olduğu gibi buzdağının görünür yüzündeki; tıbbi maliyetler, sigortaya ödenen maliyetler, tazminat maliyetleri ile görünmeyen yüzündeki; iş günü ve iş gücü

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

**ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN**

JEL KOD: J10 * ID:525 K:498**

<http://www.akademikbakis.org>

kayıbı, mahkeme masrafları, fazla mesai, işin durması nedeniyle uğranılan maliyet, verimin düşmesinin maliyeti, çalışanlardaki moral bozukluğunun getirdiği maliyet, kaza geçiren çalışanın yerine alınan yeni personele verilen eğitim maliyeti gibi pek çok olumsuz etken de gözardı edilmemelidir.

Bu nedenle EK1'de örnek olarak verilen kültürel miras eserlerine yönelik yapılacak sigortalama sözleşmelerine; sadece kültürel miras eserleri değil, mutlaka çalışanların tazminatlarına ve haklarına yönelik sigortalama hükümleri de eklenmeli, çalışanlara yönelik belirsizliklerden (riziko) kaynaklanabilecek riskler de transfer edilerek kurum ve kuruluşlar üzerindeki maddi hasar etkilerinin minimize edilmesi sağlanmalıdır.

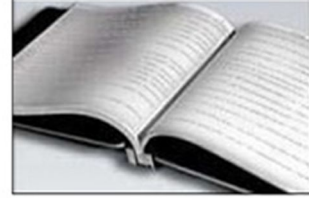
9. SONUÇ

Kültürel mirası barındıran yapılarda uygulanacak risk azaltma önlemlerinde tüm risk faktörleri göz önüne alınmalıdır. Yapının bulunduğu alanın deprem, yangın, su baskını gibi afetlere açık bir alan olup olmadığı analiz edilmelidir (tarihsel kayıtlar, coğrafik koşullar, önceki afetlerde meydana gelen kayıplar vb.). Tarihsel afet kayıtları, binada daha önce meydana gelmiş iş kazası, ramak kala olaylar, meslek hastalıkları değerlendirilerek

risk transferi kapsamında sigortalama çalışmalarına önem verilmelidir.

Acil durum planlaması ile eserlerin kurtarılma çalışmalarına sigorta şirketlerinin de dahil edilmesi sonucu önceden afetlere karşı alınacak önlemler kapsamında kurumsal bütçe için minimum kayıp sağlanacaktır. Bu durum eserlerin tahliyesi, restorasyonu gibi aşamaları içeren konservasyon planlamasına da katkı sağlayacaktır. Tüm bina ve koleksiyonların mali olarak sigorta bedeli belirlenmeli bu bedel üzerinden sigortalama gerçekleştirilmelidir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yükümlülüğüne göre çalışan ve kullanıcı unsuruna yönelik olarak tedavi giderleri, hayat sigortası gibi sigortalama çalışmaları da yapılmalıdır.

Küresel ısınma gibi sıcaklık dalgalanmalarının yaşanabileceği göz önüne alınarak kültürel miras barındıran binalarda bulunan iklimlendirme cihazlarından kaynaklı yangın risklerine karşı da sigortalama çalışmaları öngörülmelidir. Bununla birlikte sergilenmek amacıyla başka kurumlara (müze/ kütüphane) gönderilen eserlerin yanlış paketlenmesi, hatalı depolama koşulları, taşınırken zarar görmesi, vandal saldırıya uğraması gibi pek çok hasar verici etkene karşı da risk azaltıcı bir faktör olarak sigortalama aracı kullanılmalıdır.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498*

<http://www.akademikbakis.org>

Riskin transfer edilmesi / paylaşımı ile kurumların bütçelerinin üzerine yük getirilmesi önlenmeli; kültürel mirası barındıran binaları kullananlar arasında bilinçlenmenin artırılması amacıyla merkezi ve yerel yönetimler tarafından toplumda farkındalık çalışmaları yapılmalı; üniversite, müze, kütüphane ve arşivler gibi kurumlarca sigorta şirketleri ile işbirliği yapılarak ulusal ve uluslararası düzeyde çalıştay ve konferanslar düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA:

Akmut, Ö., (1980). Hayat Sigortası Teori ve Türkiye'deki Uygulama, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No: 447

Algantürk Light, D., (2012). Sigorta Sözleşmesi Süresi İçinde Sigorta Ettirenin Yükümlülükleri, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:11 Sayı: 22 Güz 2012/2.

Baştürk, F., Dimitriyadis, İ., Yardımcı, İ., Taçyıldız E., (2012). Sanat Eserleri ve Müze Sigortaları, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 27 / 2012

Bayer, J. L., ve Vari, A., (2007). Afet Sigortasının Tasarımında Model Temelli Bir Sosyal Paydaş Yaklaşımı, Afet Risk Yönetimi:

Risk Azaltma ve Yerel Yönetimler, Dünya Bankası, Marmara Üniversitesi, Kent Sorunları ve Yerel Yönetimler Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını.

Boğaziçi Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi ve Deprem Arş. Ens., (2005). Yapısal Olmayan Tehlikelerin Azaltılması (YOTA) El Kitabı.

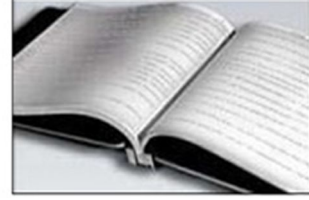
Cannon, A. (2003). Risk Management in Matthews, G. & Feather, J., (Editors), Disaster Management for Libraries and Archives. Hampshire, England: Ashgate Publishing.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (2011-2012). ÇASGEM Eğitim Notları.

Çelik, A., (2012). Tazminat ve Alacaklarda Sorumluluk ve Zaman Aşımı, Bilge Yayınları, Ankara.

Dewe, M., (2006). Planning Public Library Buildings: Concepts and Issues for the Librarian, Ashgate Publishing.

Dimitriyadis, İ., Hayırsever Baştürk, F., Yardımcı, İ., Taçyıldız, E., (2011). The Economics of Insurance and Cultural Heritage in a Changing World,

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

*JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498*

<http://www.akademikbakis.org>

International Conference on
Applied Economics - ICOAE

Erbay, F., (2000). Doğal Afetler ve Müzeler, 5. Müzecilik Semineri Bildirileri, Askeri Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı, İstanbul

FEMA (2011). Reducing the Risks of Nonstructural Earthquake Damage: A Practical Guide-Behavior of Nonstructural Components. (FEMA E-74).

FEMA (2012). The Risk Mapping, Assessment and Planning - Risk MAP)Projesi, <http://www.fema.gov/risk-mapping-assessment-planning> adresinden 01.07.2014 tarihinde erişildi.

Fierro, E., Freeman, S., Perry, C., (1994). A Practical Guide, Reducing the Risks of Nonstructural Earthquake Damage, FEMA.

Haack, A. (2009). Construction of the North-South-Metro Line in Cologne and the accident on March 3rd, 2009, International Symposium on Social Management Systems (SSMS).

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu: (6331 sayılı 30 Haz 2012 - Resmî Gazete. Sayı : 28339) ve ilgili mevzuatı.

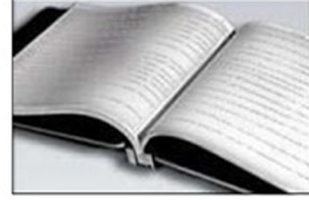
Karasar, N. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara: Nobel Yayın, 26. Baskı.

Kuzucuoğlu, A., (2012). Kentsel Riskler ve Japonya Modeli. Konya Japon Kültür Merkezi Kültür Sanat Yayınları, Konya.

Ogden, B. (2004). Collection Preservation in Library Building Design, U.S. Institute of Museum and Library Services Yayını.

Petal, M., (2003). Causes of Deaths and Injuries in the August 17th, 1999 3:02 a.m. M=7.4 Kocaeli Earthquake, Boğaziçi Üniversitesi Araştırma Raporu, CENDIM, İstanbul.

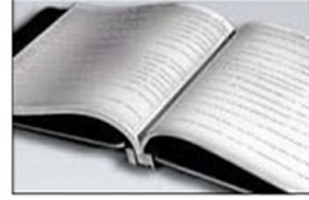
Wise, C., (2003). Flood prevention and recovery. In Matthews, G., & Feather, J. (Editors), Disaster management for libraries and archives. Hampshire, England: Ashgate Publishing Limited.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ
Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014
Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi
ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kurguz – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN
JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498
<http://www.akademikbakis.org>

EK-1

TARİHİ ESER KOLEKSİYONLARI SİGORTASI (Başvuru Formu)	
I. GENEL BİLGİ:	
A.	Başvuran Kurum Adı:
B.	Kurum adresi:
C.	Posta Kodu
D.	Eklenecek diğer adresler:
E.	Kurum Amiri/Yetkili Personel
II. SİGORTA PERİYODU:	
(Hangi tarihten itibaren 12 aylık sigortayı başlamak istersiniz?)	
III. BİNA YAPISI VE GÜVENLİĞİ:	
A.	Lütfen bina tipini ve yapısını belirtiniz. (Örn: Betonarme, Tarihi bina vb.)
B.	Binada hangi lokasyonlar için sigorta düşünülmektedir?
C.	Ne gibi koruma cihazları veya sistemleri bulunmaktadır? (Örn: Merkezi alarm sistemi,güvenlik alarmı, yangın alarmı)
D.	Bir güvenlik kurumu bütün lokasyonları veya herhangi birini inceledi mi? Evet ise lütfen belirtiniz.
IV. KAPSAM	
A.	Lokasyon başına istenen teminat limiti
B.	Koleksiyonlardan sergilenen var mı? Var ise ne, nerede ne zaman? Sergilenen yerde ne gibi güvenlik düzenlemeleri var?
C.	Koleksiyonlardan herhangi biri sürekli olarak dışarıda tutuluyor mu? (Örn: Heykel, Bahçe süsü, makine vb.) Evet ise, ne, nerede, ne zaman lütfen bilgi veriniz.
V. ESERLERİN LİSTESİ:	
A.	Sigorta ettirmek istediğiniz her bir eser için lütfen detaylı bir açıklama yapınız. Değerler fatura kopyaları, satış değerleri veya başka diğer faturalar ile desteklenmelidir.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 44 Temmuz – Ağustos 2014

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası

Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

JEL KOD: J10 *** ID:525 K:498

<http://www.akademikbakis.org>

Açıklama	Alım/Expertiz Tarihi	Sigorta Bedeli
<p>B. Yukarda belirtilmeyen eserler için ne kadar limitli bir koruma talep edilmektedir?</p> <p>1) Güzel sanatlar:</p> <p>2) Mücevherat:</p> <p>3) Gümüş:</p> <p>4) Madeni Para:</p> <p>5) Pul:</p> <p>6) Kitap/yazma eser:</p> <p>7) Kürk:</p> <p>8) Müzik Aletleri:</p>		
<p>(Eserlerin bedelsel dağılımı)</p> <p>1) Tablo ve benzerleri:</p> <p>2) Kırılmaz heykeller:</p> <p>3) Mobilyalar:</p> <p>4) Porselen ve seramikler:</p> <p>5) Züccaciye:</p> <p>6) Gümüş eşya:</p> <p>7) Goblen ve halı:</p> <p>8) Kitaplar/ yazma eserler:</p> <p>9) Kırılğan heykeller:</p> <p>10) Diğerleri, lütfen açıklayınız:</p> <p>.....</p>		
VI. TARİH:		
<p>A. Son 3 yıl içerisinde her hangi bir hasar veya kayıp yaşandı mı? Evet ise lütfen bilgi veriniz.</p> <p>.....</p>		
<p>B.1 Şimdiye kadar geçmiş sigortanız tarafından sigortanız iptal edildi mi?</p> <p>.....</p>		
<p>B.2 Şu anki sigortanız kim?</p> <p>.....</p>		
Tarih	Başvuranın imzası	